

MINISTER EDUKACJI I NAUKI

Warszawa, 23 marca 2022 r.

DWM-WOPG.473.51.2022.MT

*Szanowni Państwo Kuratorzy,
Szanowni Państwo Samorządowcy,
Szanowni Państwo Dyrektorzy,*

w związku z agresją Rosji na Ukrainę i napływem do Polski uchodźców z terytorium państwa ukraińskiego, Ministerstwo Edukacji i Nauki podjęło szereg działań mających na celu ułatwienie przyjmowania do polskich szkół dzieci i młodzieży z Ukrainy.

Wprowadzono następujące zmiany w przepisach ułatwiające organizowanie nauki uczniów przybywających z Ukrainy:

I. Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583)

1) dofinansowanie działań jednostek samorządu terytorialnego (art. 50 ustawy)

W celu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, w ustawie przewidziano możliwość wsparcia finansowego dla jednostek samorządu terytorialnego ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej oraz Funduszu Pomocy.

Planuje się również wsparcie z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej lub funduszu zadań do tej pory niefinansowanych z subwencji oświatowej - dofinansowanie dzieci w wychowaniu przedszkolnym w wieku 3-5 lat oraz kosztów dowożenia uczniów.

Szczegóły ww. dofinansowania zostaną przedstawione w późniejszym terminie. Będą one doprecyzowane w Kryteriach podziału dodatkowych środków przeznaczonych na zadania związane z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy.

Środki będą naliczane na podstawie danych w systemie informacji oświatowej, o którym mowa w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 584 i 619) bez konieczności składania wniosków;

2) umożliwienie tworzenia innych lokalizacji prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych podporządkowanych organizacyjnie szkołom lub przedszkolom (art. 51 ustawy)

Aby zapewnić kształcenie, wychowanie i opiekę dzieciom z Ukrainy, w sposób niezakłócający prowadzonego już procesu dydaktyczno-wychowawczego, ustawa umożliwia tworzenie tymczasowych innych lokalizacji prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. W zależności od potrzeb będą one podporządkowane szkole lub przedszkolu.

Proces tworzenia innych lokalizacji prowadzenia zajęć został maksymalnie uproszczony i można tworzyć je podczas całego roku szkolnego, bez zmiany uchwały, w której ustalono sieć szkół.

W przypadku tworzenia innej lokalizacji prowadzenia zajęć podporządkowanej, samorządowej szkole lub przedszkolu, należy jedynie uzyskać pozytywną opinię kuratora oświaty (kurator ma 7 dni na wydanie opinii) i podjąć stosowną uchwałę. Jeśli samorząd lokalny uzna, że niezbędne jest utworzenie innej lub innych lokalizacji prowadzenia zajęć podporządkowanych niesamorządowym publicznym lub niepublicznym szkołom lub przedszkolom, należy:

- zawrzeć porozumienie z organem prowadzącym niesamorządową szkołę lub przedszkole;
- dokonać zmiany zezwolenia na podstawie, której działa publiczna szkoła/przedszkole lub wpisu do ewidencji niepublicznych szkół/przedszkoli.

Dokonanie zmiany zezwolenia lub wpisu do ewidencji musi być poprzedzone uzyskaniem pozytywnej opinii kuratora oświaty, opinii komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej i państwowego powiatowego inspektora sanitarnego. Wszystkie trzy opinie będą wydane w ciągu 7 dni;

3) umożliwienie dowożenia dzieci i uczniów z Ukrainy do miejsc w których zapewnia im się kształcenie, wychowanie i opiekę (art. 52 i 55 ust. 4 ustawy)

Jednostka samorządu terytorialnego, na terenie której zapewnia się kształcenie, wychowanie i opiekę dzieciom z Ukrainy, może zorganizować im bezpłatny transport do miejsca, w którym zapewnia się tym dzieciom kształcenie, wychowanie i opiekę.

W przypadku zorganizowania transportu dzieciom korzystającym z wychowania przedszkolnego oraz uczniom, którym zapewniono kształcenie, wychowanie i opiekę w szkole podstawowej, samorząd lokalny będzie zobowiązany do zapewnienia opieki w czasie przewozu;

4) umożliwienie objęcia pomocą materialną o charakterze socjalnym uczniów będących obywatelami Ukrainy (art. 53 ust. 1 ustawy), spełniających kryteria dostępu do pomocy, o których mowa w art. 90b – w powiązaniu z art. 90c ust. 2 oraz art. 90e ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

Świadczeniami pomocy o charakterze socjalnym, dostępnymi również dla uczniów, obywateli Ukrainy, będą:

- stypendium szkolne;
- zasiłek szkolny.

System oświaty przewiduje wsparcie ucznia w postaci świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym. Zgodnie z rozdziałem 8a ustawy o systemie oświaty – Pomoc materialna dla ucznia – uczniowi przysługuje prawo do pomocy materialnej ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa lub budżecie właściwej jednostki samorządu terytorialnego.

Stypendium szkolne może być udzielane również uczniom będącym obywatelami Ukrainy, w formie: całkowitego lub częściowego pokrycia udziału w zajęciach edukacyjnych oraz pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym.

Zasiłek szkolny ma charakter pomocy socjalnej, przeznaczonej dla uczniów, którzy przejściowo znajdują się w trudnej sytuacji materialnej;

5) wyłączenie stosowania do dzieci i uczniów będących obywatelami Ukrainy przepisów ustawy - Prawo oświatowe dotyczących spełniania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą (art. 54 ustawy)

Do uczniów z Ukrainy nie stosuje się przepisów związanych z tzw. edukacją domową.

6) umożliwienie tworzenia międzyszkolnych oddziałów przygotowawczych (art. 55 ustawy)

W przypadkach uzasadnionych warunkami demograficznymi organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego będącej organem prowadzącym szkołę, w której zorganizowano oddział przygotowawczy, może kierować do tego oddziału uczniów innych szkół tego samego typu, prowadzonych przez tę samą jednostkę samorządu terytorialnego. Jednostki samorządu terytorialnego prowadzące szkoły mogą zawierać porozumienia w celu kierowania przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego uczniów prowadzonej przez siebie szkoły do oddziału przygotowawczego zorganizowanego w szkole tego samego typu prowadzonej przez inną jednostkę samorządu terytorialnego;

7) dostosowywanie treści nauczanych w oddziale przygotowawczym (art. 55 ust. 5 ustawy)

Wprowadzono wymóg dostosowania realizowanych w szkole programów nauczania – w tym zakresu treści nauczania – do możliwości i potrzeb uczniów z Ukrainy przyjmowanych do oddziałów przygotowawczych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.

Przepis umożliwia dostosowanie realizowanych w szkole programów nauczania poszczególnych przedmiotów - również przez ograniczenie/zmniejszenie wymagań w stosunku do podstawy programowej kształcenia ogólnego.

Celem oddziałów przygotowawczych jest umożliwienie uczniom nieznającym języka polskiego naukę tego języka. Na ten cel przeznacza się w oddziale przygotowawczym co najmniej 6 godzin tygodniowo. Pozostałe godziny mogą być swobodnie rozdysponowane przez dyrektora szkoły na realizację zajęć wspierających adaptację uczniów i przygotowanie ich do dalszej nauki.

8) ułatwienie zatrudniania kadry pedagogicznej w szkołach (art. 56 ustawy)

W szkołach i w przedszkolach, w których utworzono dodatkowe oddziały w związku z przyjęciem dzieci i uczniów przybyłych z terytorium Ukrainy:

- w roku szkolnym 2021/2022 dyrektor szkoły może przydzielić nauczycielowi, za jego zgodą, godziny nadwymiarowe w wymiarze wyższym niż 1/2 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć;
- dyrektor szkoły może zatrudnić nauczycieli korzystających z uprawnień do świadczenia kompensacyjnego bez zawieszenia prawa do tego świadczenia,

co obecnie przewiduje art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 301);

9) ułatwienie zatrudniania pomocy nauczyciela (art. 57 i 58 ustawy)

- pracę na stanowisku pomocy nauczyciela, o którym mowa w art. 165 ust. 8 ustawy - Prawo oświatowe, może podjąć nauczyciel korzystający z uprawnienia do świadczenia kompensacyjnego, bez zawieszenia prawa do tego świadczenia; z tej możliwości mogą skorzystać nauczyciele znający język, którym posługują się dzieci i młodzież przybywająca z Ukrainy;
- w roku szkolnym 2021/2022 pracę na stanowisku pomocy nauczyciela, o którym mowa w art. 165 ust. 8 ustawy - Prawo oświatowe, mogą podjąć osoby niebędące obywatelami polskimi, które posiadają znajomość języka polskiego w mowie i piśmie w stopniu umożliwiającym pomoc uczniowi, który nie zna języka polskiego albo zna go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki, bez konieczności potwierdzenia znajomości języka polskiego wymaganymi dokumentami;

10) zwolnienie z opłat za potwierdzenie wykształcenia (art. 75 ustawy)

Kurator oświaty zwalnia z opłaty osoby z Ukrainy ubiegające się o potwierdzenie wykształcenia uzyskanego za granicą.

II. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 marca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (Dz. U. z 2022 r. poz. 573)

Mając na względzie potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży uciekających do Polski przed wojną, wynikające z braku lub słabej znajomości języka polskiego, a także biorąc pod uwagę konieczność dostosowywania treści nauczanych w oddziale przygotowawczym – adekwatnie do potrzeb uczniów, Ministerstwo Edukacji i Nauki za najbardziej właściwe w tej sytuacji uznaje organizowanie nauki uczniów przybywających z Ukrainy w formie oddziałów przygotowawczych.

W tym celu:

- 1) podniesiono z 15 do 25 maksymalną liczbę uczniów w oddziale przygotowawczym,
- 2) podniesiono z 3 do 6 godzin minimalną liczbę godzin przeznaczonych na naukę języka polskiego w oddziale przygotowawczym,

- 3) przy przyjmowaniu do szkoły, oświadczenia o sumie lat nauki dziecka na Ukrainie mogą składać nie tylko rodzice i opiekunowie, ale także inne osoby sprawujące opiekę nad uczniem.

III. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz. U. z 2022 r. poz. 645)

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 59 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. 583), zwanej dalej „ustawą” i wprowadza:

- 1) możliwość przystąpienia w bieżącym roku szkolnym do egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego uczniom będącym obywatelami Ukrainy, którzy po 24 lutego 2022 r. przybyli do Polski.

Uczniowie będący obywatelami Ukrainy, realizujący obowiązek szkolny, składają deklarację wskazującą język obcy nowożytny, z którego uczeń przystąpi do egzaminu ósmoklasisty w terminie do dnia 11 kwietnia 2022 r.

Natomiast uczniowie realizujący obowiązek nauki, będący obywatelami Ukrainy, mogą złożyć deklarację przystąpienia do egzaminu maturalnego w terminie do dnia 31 marca 2022 r.;

- 2) możliwość wprowadzenia przez Centralną Komisję Egzaminacyjną dodatkowych dostosowań (np. tłumaczenia na język ukraiński niektórych arkuszy egzaminacyjnych, możliwości korzystania ze słowników podczas egzaminu) na egzaminie ósmoklasisty, egzaminie maturalnym i egzaminie zawodowym dla uczniów i absolwentów, którzy przybyli do Polski z Ukrainy po 24 lutego 2022 r.;
- 3) Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, w terminie do dnia 28 marca 2022 r., został zobowiązany do dostosowania informacji o sposobie organizacji i przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego oraz egzaminu zawodowego do zmian wprowadzonych w rozporządzeniu;
- 4) umożliwiono dyrektorom okręgowych komisji egzaminacyjnych, za zgodą dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, powoływanie w skład zespołu egzaminatorów sprawdzających prace egzaminu ósmoklasisty lub egzaminu maturalnego uczniów, osób niewpisanych do ewidencji egzaminatorów prowadzonej przez daną okręgową komisję egzaminacyjną, z zastrzeżeniem, że powołane osoby muszą uczestniczyć w szkoleniu dla egzaminatorów wpisanych do ewidencji, sprawdzających prace egzaminacyjne. Dotyczy to osób znających język ukraiński, które będą mogły pomagać egzaminatorom

sprawdzającym prace egzaminacyjne zdających będących obywatelami Ukrainy, przybyłymi do Polski po 24 lutego;

- 5) dzieci i uczniowie, będący obywatelami Ukrainy, którzy przybyli po 24 lutego 2022 r. i uczą się w szkole lub przedszkolu działającym w systemie państwa ukraińskiego w formule kształcenia na odległość (nauka zdalna), nie będą podlegać obowiązkowi rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązkowi szkolnemu albo obowiązkowi nauki w rozumieniu prawa polskiego. Pozostali uczniowie będą mogli na zasadach określonych w art. 165 i 166 Prawo oświatowe kształcić się w polskim systemie oświaty. Wybór więc najodpowiedniejszego rozwiązania dla dzieci ukraińskich uchodźców pozostanie w kompetencjach rodziców/tymczasowych opiekunów;
- 6) określono warunki bezpieczeństwa dla tworzonych „*innych lokalizacji prowadzenia zajęć*”. Inna lokalizacja prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych podporządkowana organizacyjnie szkole lub przedszkolu, może znajdować się również w budynku lub jego części, które spełniają wymagania:
 - określone w przepisach w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, oraz wymagania ochrony przeciwpożarowej dla kategorii zagrożenia ludzi ZL II, określone w przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej,
 - określone w art. 6a ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (rozwiązania zamienne ograniczają możliwość powstania pożaru, w inny sposób zapewniają ewakuację oraz bezpieczeństwo ekip ratowniczych).Natomiast jeżeli powyższe wymagania nie są spełnione, zastosowanie mają warunki jak dla innych form wychowania przedszkolnego (art. 32 ust. 11 ustawy Prawo oświatowe);
- 7) zwiększono liczebność oddziałów integracyjnych o nie więcej niż 2 uczniów niepełnosprawnych, będących obywatelami Ukrainy, wprowadzona zmiana umożliwi funkcjonowanie oddziału integracyjnego, w którym będzie nie więcej niż 7 uczniów z niepełnosprawnością;
- 8) zwiększono liczebność oddziałów specjalnych o nie więcej niż 2 uczniów niepełnosprawnych, będących obywatelami Ukrainy, wprowadzona zmiana umożliwi funkcjonowanie oddziałów specjalnych, w których będzie mogło się uczyć od 6 do 14 uczniów, w zależności od rodzaju ich niepełnosprawności;
- 9) zwiększono o nie więcej niż 4 uczniów będących obywatelami Ukrainy liczbę dzieci w świetlicach przebywających pod opieką jednego nauczyciela (z 25 do 29 wychowanków);

- 10)w przypadku przedszkoli specjalnych, szkół specjalnych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych lub specjalnych ośrodków wychowawczych można przyjąć do przedszkola, oddziału przedszkolnego, szkoły lub ww. ośrodka ucznia niepełnosprawnego, będącego obywatelem Ukrainy, na podstawie oświadczenia rodziców lub opiekuna tymczasowego o złożeniu do poradni psychologiczno-pedagogicznej wniosku o wydanie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dzięki temu do czasu uzyskania orzeczenia, na ucznia będzie naliczany tzw. standard A, uwzględniony w algorytmie podziału części subwencji oświatowej ogólnej;
- 11)w celu usprawnienia procesu rozpoznawania specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży, będących obywatelami Ukrainy, a także udzielaniem im pomocy psychologiczno-pedagogicznej umożliwiono zatrudnianie w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, osób, które nie są nauczycielami, za zgodą kuratora oświaty;
- 12)umożliwiono uczniom będącym obywatelami Ukrainy złożenie deklaracji przystąpienia do egzaminu zawodowego w terminie do 11 kwietnia br. Jednocześnie zobowiązano dyrektorów szkół prowadzących kształcenie zawodowe do zgłoszenia tych uczniów do właściwej okręgowej komisji egzaminacyjnej do 15 kwietnia br.;
- 13)zwiększono liczbę dzieci w oddziale przedszkolnym i w oddziałach I-III szkoły podstawowej:
- w oddziale przedszkolnym do 28 dzieci (dodatkowo maksymalnie 3 dzieci będących obywatelami Ukrainy; rozwiązanie dotyczy także oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej),
 - w klasach I-III szkoły podstawowej do 29 uczniów.

Ww. rozwiązania obowiązują do końca roku szkolnego 2021/2022, czyli do 31 sierpnia 2022 r. Regulacja wprowadzona na mocy rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 9 marca 2022 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. poz. 566) została przeniesiona do rozporządzenia z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy.

IV. Dodatkowe informacje

1) zatrudnianie obywateli Ukrainy na stanowisku nauczyciela

- zatrudnienie na podstawie ustawy – Karta Nauczyciela

Obowiązujące przepisy ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762) umożliwiają zatrudnianie obywateli Ukrainy w polskich jednostkach systemu oświaty i osoby takie pracują już obecnie na stanowisku nauczyciela w szkołach.

Zgodnie z art. 38 i art. 39 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest lub był uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, udziela się, na jego wniosek, zezwolenia na pobyt czasowy. Obywatel Ukrainy, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy, jest uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez konieczności posiadania zezwolenia na pracę.

Tak więc obywatele Ukrainy mogą podejmować pracę w Rzeczypospolitej Polskiej bez zezwolenia na pracę. W przypadku ubiegania się o pracę na stanowisku nauczyciela obywatela Ukrainy będą obowiązywały takie same wymogi jak obywatela Polski.

Jeżeli osoba, która uzyskała kwalifikacje do wykonywania zawodu nauczyciela w Ukrainie, chce w Polsce podjąć pracę w tym zawodzie, musi dokonać uznania zagranicznego dyplomu, aby następnie móc się ubiegać o uzyskanie uprawnień zawodowych, zgodnie z przepisami określającymi zasady wykonywania tego zawodu w Polsce.

Obywateli Ukrainy można zatrudnić w publicznych szkołach lub placówkach w Polsce zgodnie z przepisami ustawy – Karta Nauczyciela na podstawie umowy o pracę na czas określony lub umowy o pracę na czas nieokreślony. Nie jest natomiast możliwe zatrudnienie takiej osoby na podstawie mianowania.

– zatrudnienie na podstawie ustawy – Prawo oświatowe

Obywatela Ukrainy można zatrudnić w szkole także na podstawie art. 15 ustawy – Prawo oświatowe. W tym przypadku nie jest wymagane spełnianie przez zatrudnianą osobę wymagań kwalifikacyjnych, a jedynie posiadanie odpowiedniego przygotowania, które ocenia dyrektor szkoły. Dyrektor szkoły może uznać przygotowanie za właściwe nawet w przypadku braku nostryfikacji dyplomu.

– uznawanie kwalifikacji nauczycieli z Ukrainy

Aby móc wykonywać zawód nauczyciela w Polsce, niezbędne jest spełnienie obowiązujących w Polsce wymagań kwalifikacyjnych do zajmowania stanowiska nauczyciela, określonych w przepisach rozporządzenia Ministra Edukacji

Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. z 2020 r. poz. 1289).

Decyzje w zakresie organizacji pracy szkoły lub placówki, w tym o powierzeniu nauczycielowi prowadzenia określonych zajęć, podejmuje dyrektor, który stosownie do art. 68 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2021 r. poz. 1082) jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole lub placówce nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami. Do jego kompetencji należy podejmowanie określonych przepisami prawa decyzji w zakresie spraw pracowniczych.

Osoba, która uzyskała kwalifikacje do wykonywania zawodu nauczyciela na Ukrainie i chce w Polsce podjąć pracę w tym zawodzie, musi dokonać uznania zagranicznego dyplomu, aby następnie móc się ubiegać o uzyskanie uprawnień zawodowych, zgodnie z przepisami określającymi zasady wykonywania tego zawodu w Polsce.

- dyplomy uzyskane na Ukrainie do 20 czerwca 2006 r. są uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami.

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Ukrainy do 20 czerwca 2006 r. na mocy Protokołu między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Ukrainy o tymczasowym uregulowaniu zagadnienia wzajemnego uznawania równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych oraz szkół wyższych a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzonego w Warszawie dnia 18 maja 1992 r. (niepublikowany) stanowi Konwencja o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych (Dz.U. z 1975 r. Nr 5, poz. 28 i 29). Dodatkowo, podstawę prawną w stosunku do dokumentów wydanych do 30 września 2005 r. stanowi Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach i tytułach naukowych wydawanych w PRL i ZSRR, podpisane w Warszawie dnia 10 maja 1974 r. (Dz.U. z 1975 r. Nr 4, poz. 14 i 15). Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania ww. aktów prawnych i spełniają określone w nich warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami.

Potwierdzenie uznania równoważności dyplomu można uzyskać, występując do Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej z prośbą o wydanie imiennego zaświadczenia lub opinii ogólnej o dyplomie. Adres strony internetowej: nawa.gov.pl

- dyplomy uzyskane na Ukrainie po 20 czerwca 2006 r. wymagają potwierdzenia ich równoważności z polskim odpowiednikiem w drodze nostryfikacji.

W przypadku dyplomów i stopni naukowych uzyskanych na Ukrainie po 20 czerwca 2006 r. stwierdzenie ich równoważności z polskimi odpowiednikami jest możliwe jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzenia ukończenia studiów na określonym poziomie (Dz. U. poz. 1881).

Nostryfikacji dokonują uprawnione uczelnie. Uczelnia ma 90 dni na uznanie dyplomu, jednakże jest to termin maksymalny (do terminu nie wlicza się przedłożenia tłumaczeń dokumentów, ew. egzaminów lub praktyk). Wymóg opłaty nostryfikacyjnej wynika z ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i wynosi max. 50% wynagrodzenia profesora (3 205 zł). Uczelnia może podjąć decyzję o zwolnieniu z opłat.

Informacje o uprawnionych uczelniach do uznawania dyplomów można uzyskać pod adresem: polon.nauka.gov.pl

Wystosowano informacje i rekomendacje MEiN do jednostek systemu szkolnictwa wyższego i nauki dotyczące działań na rzecz obywateli Ukrainy i Polski w związku z wojną w Ukrainie, aby uczelnie w miarę możliwości zwalniały z opłat nostryfikacyjnych lub wprowadzały minimalne opłaty, a postępowania prowadziły w krótszym terminie.

- nauczyciele, którzy prowadzą dodatkowe zajęcia z języka polskiego dla uczniów z Ukrainy

W przepisach prawa nie sformułowano odrębnych wymagań kwalifikacyjnych dla nauczycieli, którzy prowadzą zajęcia dodatkowe z języka polskiego dla uczniów przybywających z zagranicy¹. Takie zajęcia mogą prowadzić

¹ Dla uczniów przybywających z zagranicy, podlegających obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki, którzy nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki, jest organizowana w szkole, w której uczeń realizuje naukę - zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego, dodatkowa bezpłatna nauka języka polskiego (w formie dodatkowych zajęć lekcyjnych z języka polskiego). Zadanie organizacji zajęć dodatkowych z języka polskiego spoczywa na organie prowadzącym szkołę. Sposób organizacji zajęć z powyższego zakresu określają przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1283).

nauczyciele posiadający kwalifikacje do nauczania języka polskiego, a w przypadku młodszych uczniów także nauczyciele posiadający kwalifikacje do prowadzenia zajęć z edukacji wczesnoszkolnej.

Uprzejmie proszę Państwa Kuratorów Oświaty, Państwa Samorządowców oraz Państwa Dyrektorów o upowszechnianie na swoich stronach internetowych informacji o wolnych stanowiskach pracy, na których mogą być zatrudniani uchodźcy z Ukrainy. Jeżeli macie Państwo możliwość, bardzo proszę o zamieszczanie takich ofert również w języku ukraińskim.

2) wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w zależności od potrzeb, mogą korzystać z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w polskich przedszkolach i szkołach niezależnie od tego, czy posiadają dodatkowe dokumenty w tej sprawie. Informacje w tym zakresie dostępne są na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji i Nauki: <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/wsparcie-dzieci-z-ukrainy-ze-specjalnymi-potrzebami-edukacyjnymi--informacja-mein>.

3) kwalifikowanie uczniów do oddziałów szkół

Przepisy dotyczące kwalifikowania uczniów do oddziałów szkół nie uległy zmianie. Przy przyjmowaniu i kwalifikowaniu ucznia przybywającego z Ukrainy, do szkoły publicznej/oddziału szkoły publicznej tego samego lub innego typu, niż szkoła w której uczeń realizował naukę w Ukrainie, zastosowanie mają przepisy dotyczące szczegółowych warunków przechodzenia ucznia ze szkoły publicznej, publicznej szkoły artystycznej, szkoły niepublicznej lub niepublicznej szkoły artystycznej o uprawnieniach publicznej szkoły artystycznej, do szkoły publicznej innego typu albo szkoły publicznej tego samego typu (Dz. U. z 2019 r. poz. 1641).

4) rejestracja uczniów w systemie SIO

Uczniowie (w tym dzieci w wychowaniu przedszkolnym) przybywający do Polski z terenów Ukrainy, objęci obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki przyjmowani do szkół, powinni być rejestrowani w systemie informacji oświatowej (SIO).

Do dyrektorów szkół i placówek oświatowych została wysłana instrukcja jak należy rejestrować uczniów/dzieci w systemie informacji oświatowej (SIO).

Uczniowie posiadający obywatelstwo ukraińskie, którzy przybyli do Polski od 24 lutego 2022 r. należy rejestrować w SIO poprzez wskazanie kraju pochodzenia „UKRAINA – UCHODŹCA”.

Uczniowie powinni być, w zależności od stopnia znajomości języka polskiego, rejestrowani w oddziałach podstawowych lub oddziałach przygotowawczych.

Jako datę rozpoczęcia nauki (technicznie przypisanie do oddziału w SIO) należy wskazać dzień przyjęcia ucznia do szkoły / dziecka do przedszkola.

Na dzień 16 marca br. w SIO mamy 73 510 uczniów z Ukrainy przypisanych do oddziałów. W większości są to dzieci w przedszkolach i szkołach podstawowych.

5) materiały dydaktyczne dla uczniów z Ukrainy

- uczniowie z Ukrainy znający język polski i uczący się w oddziałach podstawowych odpowiednich klas szkoły podstawowej

W związku z zasadami przyjmowania cudzoziemców do polskich szkół w kontekście obecnej sytuacji na Ukrainie, informujemy, że na podstawie art. 57 ust. 5 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1930, 2445) możliwe jest zapewnienie przez dyrektorów szkół podstawowych podręczników, materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych dla uczniów – cudzoziemców. Działając zgodnie z ww. przepisem stanowiącym, iż jeżeli w wyniku zwiększenia się liczby uczniów danej klasy w ciągu roku szkolnego środki z przekazanej dotacji celowej nie pokryją kosztu zakupu kompletów podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych dla tych uczniów, koszt zakupu brakujących kompletów podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych jest refundowany ze środków dotacji celowej przekazanej na wyposażenie publicznych szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe na kolejny rok szkolny. Kwota refundacji jest przyznawana do wysokości stanowiącej iloczyn liczby zakupionych brakujących kompletów podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych oraz odpowiednio kwot, o których mowa w art. 55 ust. 5 ww. ustawy, z uwzględnieniem wskaźników, o których mowa w art. 55 ust. 6 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych.

Należy podkreślić, że skorzystanie z ww. rozwiązania znajduje uzasadnienie w sytuacji, gdy uczeń zna język polski i zasadne jest zapewnienie mu dostępu do podręczników w języku polskim.

Natomiast w sytuacji, gdy uczeń nie zna języka polskiego na poziomie umożliwiającym mu efektywne korzystanie z podręcznika/podręczników, zasadne będzie raczej zapewnienie mu dostępu do innych materiałów edukacyjnych (np. na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej www.zpe.gov.pl) oraz materiałów ćwiczeniowych.

- uczniowie z Ukrainy nieznający języka polskiego uczący się w oddziałach przygotowawczych

Biorąc pod uwagę, że uczniowie uczący się w oddziałach przygotowawczych w szkole nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki w języku polskim, a celem oddziałów przygotowawczych jest:

- a) umożliwienie uczniom, którzy nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki, naukę języka w wymiarze co najmniej 6 godzin tygodniowo w poszczególnych klasach oraz
 - b) realizacja zajęć wspierających adaptację uczniów i przygotowanie ich do dalszej nauki
- zakup kompletu podręczników dla tych uczniów wydaje się niecelowy.

W opinii Ministerstwa Edukacji i Nauki zasadne jest wyposażanie tych uczniów w materiały edukacyjne, w tym ćwiczeniowe umożliwiające przygotowanie do dalszej nauki w szkole.

W przypadku uczniów szkoły podstawowej będących w oddziałach przygotowawczych, zakup takich materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych może odbywać się w trybie przewidzianym w art. 57 ust. 5 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych.

W myśl art. 56 ust. 7 tej ustawy dotacja celowa może być wykorzystana także na pokrycie kosztu drukowania i powielania podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w celach dydaktycznych lub na zakup urządzeń umożliwiających drukowanie lub powielanie tych podręczników i materiałów, a w przypadku uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego - także na zakup sprzętu lub oprogramowania umożliwiającego odczyt podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych w postaci elektronicznej.

- materiały edukacyjne dla uczniów w oddziałach przygotowawczych

Dla uczniów, którzy nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym uczących się w oddziałach przygotowawczych na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej (www.zpe.gov.pl) powstała strona „Szkoła dla Was”, w tym zakładka „Oddziały przygotowawcze”, w której są materiały oraz linki do bezpłatnych podręczników i materiałów edukacyjnych przeznaczonych do nauczania języka polskiego jako obcego dzieci i młodzieży. Zasoby są na bieżąco uzupełniane i rozbudowywane.

Prowadzona przez Ministra Edukacji i Nauki Zintegrowana Platforma Edukacyjna (www.zpe.gov.pl) zapewnia każdemu otwarty i bezpłatny dostęp do licznych i różnorodnych materiałów edukacyjnych. Nauczyciele i uczniowie szkoły

podstawowej i szkół ponadpodstawowych znajdują tutaj kilkanaście tysięcy e-materiałów do nauczania i uczenia się wszystkich przedmiotów.

Nauczyciele i uczniowie mogą:

- a) korzystać z materiałów, w tym w sposób interaktywny, na platformie www.zpe.gov.pl
- b) korzystać z zasobów ZPE przez aplikacje na smartfony, również bez konieczności stałego dostępu do internetu,
- c) zapisywać materiały na dysku,
- d) drukować.

Materiały na ZPE można czytać w różnych językach z użyciem translatorów Google i Microsoftu.

Dla wszystkich uczniów i nauczycieli, których dane są przekazywane do Systemu Informacji Oświatowej, są tworzone na platformie konta. Loginy i hasła do pierwszego logowania są dostępne w strefie pracownika (<https://strefa.ksdo.gov.pl/>). Instrukcje i poradniki dla korzystających z ZPE, są dostępne w sekcji „Wsparcie użytkownika” na platformie.

Na stronie "Szkoła dla Was", oprócz zakładki „Oddziały przygotowawcze”, są również zakładki zawierające aktualności, a także informacje o darmowych lekcjach języka polskiego i angielskiego dla osób z Ukrainy (zakładki „Dla ucznia” i „Dla rodzica”) oraz informacje o dedykowanych nauczycielom szkoleniach, zadaniach w języku ukraińskim, czy szkolne rozmówki ukraińsko – polskie (zakładka „Dla nauczyciela”). Zasoby dostępne na stronie są na bieżąco uzupełniane i rozbudowywane.

- wspomaganie uczniów realizujących obowiązek szkolny i nauki w ukraińskim systemie oświaty

Szkoły w Ukrainie pracują w trybie zdalnym, a na stronie internetowej Ministerstwa Oświaty i Nauki Ukrainy oraz Instytutu Modernizacji Treści Edukacyjnych dostępne są cyfrowe wersje (pliki PDF) podręczników do wszystkich klas (I–XI) oraz inne materiały dydaktyczne, w tym słowniki (również ukraińsko-polski). Linki:

<https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/>

<https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv/>

<https://lib.imzo.gov.ua/dvomovn-slovniki/ukransko-polskiy-ta-polsko-ukranskiy-slovník-dlya-zakladv-zagalno-seredno-osvti-z-navchannyam-polskoyu-movoyu--bobjkova-os-bogomolova-n-gsem-ov-gritsenko-lg-nedashkvska-av-pankratova--prokopishin-lv-remekh-to-slpchuk-yu-/>

Szkoły w Polsce mogą udostępnić dzieciom i młodzieży z Ukrainy realizującym nauczanie w szkołach na Ukrainie w trybie zdalnym pomieszczenia szkolne. Należy jednak pamiętać, że tego rodzaju wsparcie nie powinno zakłócać funkcjonowania polskiego systemu.

Z wyrazami szacunku,

Przemysław Czarnek
Minister
/ – podpisany cyfrowo/